

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. fl. pe unu anu s6u 2 2/3 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 81.

Brasiovu 30|18 Octobre

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania'a.

Brasiovu 28 Oct. 1872.

Tragemu atentiunea romaniloru la urmat6ria provocare ce taia in faculu celu mai neaperatu de lipsa si poporului nostru. Sc6l'a pentru meseriesi se infintiasa in Brasiovu. S'au denumitu totu personalulu diregerii si alu ingrigirei de ea, intru care inse nu vedemu neci unu romanu; deacea ne si miramu. ca ne aflamu invitati a reproduce provocarea respectiva. O facemu inse spre a trage atentiunea la nisuintiele cele incordate catra cultura:

„Provocare.

Catra meseriasii din Brasiovu.

In 3 Noembre a. c. se voru deschide ambele clase pregatit6rie si primul cursu alu sc6lei de industria in cercundariulu Brasiovului si deodata se va inchide sc6l'a de dumineca sustienuta pana acum de reuniunea industriaria.

Problem'a sc6lei industriarie se p6te lua dintre puncturi de vedere:

1. C6 se se conserve cunoscintiele teneriloru castigat6 in sc6l'a populare si respective in sc6l'a reale, prin urmare se se exercite, se se aplice si dupa potentia se se estenda.

E vorb'a, a astupa lacunele aflate, a versa lumina in cele neprecepte si unde numai se p6te a deschide perceperi n6ue si mai fundamentali.

2. Scopulu principale alu acestei sc6le e ajutorarea invetiaceiloru meseriasi in chiamarea loru. Din campulu cunoscintieloru de lipsa in speciale se prim6sca ceea, ce le vine mai indemana spre a-si invatia si ecsecuta bine meseri'a sa: desemnu, fisica si chemia si aplicarea loru in tehnologia. Sc6l'a de industria se fia d6r' adiutricea teoretica a maistrului si catu e posibil6 se latieasca instruire invatiacelului la chiamarea sa prin cunoscintiele scintifice, punendulu pe temelie tare.

3. Scopulu acestei sc6le e in fine a destepta poft'a si iubirea la activitatea spiritului si a indemna la cultivare ulterioara de sene si a sustien6 o vi6tia in ei pentru c6 aplicarea la scintia si arte, la realu si frumosu, se se excultive si intar6sca.

Dupa tempu prim'a problema trebue se prec6da, dupa cerinti'a de tempu a d6u'a trebue se prevaleze, 6r' catu pentru insemnatate cea din urma — e rezultatulu celu mai bunu alu culturii scolari. — Una sc6la in sensulu si spiritulu acesta vre si trebue se fia sc6l'a n6stra industriaria.

La cercetarea ei suntu deopotriva indreptatiti toti invetiaceii de meseria fora privire la nationalitate si confessiune, pe catu possuudu pregatirea receruta. Cei intrati suntu obligati a cercet6 sc6l'a regulatu.

Pentru intrare in prim'a classe a sc6lei pregatit6rie e deajunsu pregatirea primitiva in sc6lele populari, cum le prescrie statulu. (D6r' limb'a?! R.)

Elevii absoluti de sc6l'a reale inf. s6u carii la examenu dovedescu acelesi cunoscintie, potu indata intra in sc6l'a anumita industriaria (classa III.)

Banii de sc6la, didactrulu, e 4 fl. pentru pamentenii din cercurile cele 11 istorice ale sasimei, 6r' pentru pamentenii din afara de sasime 8 fl.,

pentru pauperii din Brasiovu inse diligenti platesca didactru cass'a orasiului. Se depune in rate treilunarie cate 1 resp. 2 fl. inainte la Directorulu.

Parintii, tutorii si maistri, cari voru a li se primi fii, clientii s6u invetiaceii in sc6la sub conditiunile de susu se prov6ca, c6 dumineca in 27 Oct. a. c. inainte de am. dela 10—12 6re, si in dilele urmat6rie pana la deschiderea sc6lei meseriasie, s6r'a dela 6—7 6re in cass'a de lectura a reuniunei industriale (strat'a caldarariloru nr. 518), se se insinue cu elevii la directoru, se le produca testimoniele despre cercetatulu sc6lei pana acum si se depuna prim'a rata din didactru.

Meseriasiloru nostri prin midiol6cele oferite de catra incl. universitate sasessa si comun'a Brasiovului destulu de marinim6se spre redicarea si sustienerea acestei sc6le, li se deschide multu favorabilea ocasiune a-si arma eredi6 chiamarii sale cu cele mai bune arme pentru lupt'a, ce le sta inainte cu finirea calei ferrate, frunte cu industri'a apusului departe proposita. Legea statului, ordinea industriei (Art. de lege VIII din 1872 § 42 c.) ii mai deobliga apriatu a -si sili invetiaceii la cercetarea sc6lei industriarie.

Macaru de s'ar folosi parintii, tutorii si maistrii de timpu si de ocasiune, timpulu nici odata nu se va mai repara, ocasiune mai favorabile cu greu se va da vreodata.

Brasiovu in 25 Octobre (1872)

Comissiunea industriale
Dr. Trauschensfels
Presiedentele.

E in-adeveru fav6re pentru plass'a meseriasiloru, d6r' si a poporului, care nu are pamentu se se sustiena, redicarea de sc6la c6 acesta, pentru a se perfectiona in meserie; inse d6ca limb'a institutiunii e numai german'a si in sc6lele populari romane nu se p6te invatia nicairea germanesce, nime nu p6te trage folosu din ea decatu 6r' numai sasii. Asia aici sasii, colo maghiarii -si facu sc6le in limb'a loru din averi comune si romanulu se remana astfelu bataia de jocu?! Partea de avere comuna a portiunea sarcineloru se se d6 romanului, c6 se-si inlesn6sca si elu asemene cultur'a in limb'a lui, atunci va fi justitia, nu cum dice Palacky dupa. S. Aug. „Remota justitia, quid sunt regna, nisi magna latrocinia.“ —

Rupe (Cohalmu) 26 Oct. 1872.

Credu Dle Redactore ca, atatu D.V6stra catu si publiculu cetitoriu intregu va fi curiosu a sc6i ce s'a intemplatu cu bravulu preutu romanu Popescu de aci in urm'a actului seu oficiosu din nr. 78 alu Gazetei de sub titlulu: „asia se faca toti preutii!“ Pentru aceea m'am decisu a Ve inform6 pana la fine totu ce va urm6 in ac6st'a cauza. — Dupa ce amentitulu preutu a respinsu blanchetulu maghiarogermanu pre cum si comitiv'a-i, — asia antisti'a opidana scrise oficiolatu, si ac6st'a prov6ca de nou pre paroculu P. c6 in terminu de 3 dile se pregat6sca acelu blanchetu tramesu a dou'a 6ra de catra oficiolatu; apoi ce a mai urmatu lasu se vorbesca alu doile actu urmatoriu alu parocului P.

„Nr. 33 1872.

Prea onoratu oficiolatu scaunale!

Dupa ce subscrisulu primiiu scris6rea Prea on. oficiolatu scaunale cu Nr. 2628, data in 21 Oct.

a. c. si nepreceptendu-o, fiendu in limb'a germana, ma nepotendu-o neci ceti din cauza, ca e scrisa f6rte reu, — asia a trebuitu se me ducu pre strade, c6 se aflu pre ceneva se lu-rogu s'6 cet6sca si se-mi esplice cuprensulu ei, si de si o am dat'6 unui germanu s'6 cet6sca, chiar' si ac6l'a nu potu a o ceti regulatu, ci dupa cum a intielesu elu, cuprinsulu acelei scrisori aru fi c6: dupa ce onorabil'a antistia opidana a comunicatu sub Nr. 599, 17 Oct. responsulu meu din 15 Oct. Nr. 31, prea onoratulu oficiolatu scaunale, relativu la blanchetulu destinatu pentru scrierea teneriloru nascuti in 1853, si prin care responsu alu meu am responsu acelu blanchetu din cauza, ca e facutu numai in testu maghiaru si germanu, si am pretensu a mi se tramete in testu romanu, — asia prea onoratulu oficiolatu scaunale prin mentionat'a scris6re de sub Nr. 2628 m'ar' recerc6 de nou in ac6stu respectu si me prov6ca c6 in terminu de 3 dile se-i asternu blanchetulu pregatitu, adeca acelu blanchetu ce l'am fostu responsu in 15 Oct., si lu-respengu si acuma a dou'a 6ra. —

Mi- pare f6rte reu, ca prea onoratulu oficiolatu scaunale vr6 a combate **cu § 16** din Art. de lege 44 din 1868 **pre § 10 si 14** din acelu Art. si pre basea caror'a eu am responsu blanchetulu desu memoratu; ca-ci atunci, candu cu unu § s'ar' combate altulu totu din un'a si aceea lege, t6ta legea ar' fi numai una frasa neintielesu, una satira si unu chausu ce numai unu arbitriu anarchicu l'ar' pot6 practis6 si neci de catu unu constitutionalimu adevratu. —

Mi- pare f6rte reu mai de parte, c6 prea onoratulu oficiolatu scaunale confunda limb'a oficioasa a municipiului (pre cum intielegu din aceea scris6re . . .) cu limb'a oficioasa o besericea romane, si voliesce a postpune pre ac6st'a celei alalte! Municipiulu -si eserce limb'a lui oficioasa in afacerile si administratiunea lui politica interna, d6r' candu vene in corelatiune si corespondentia cu alta corporatiune si chiaru cu besericea romana, carea are eschisivu numai limb'a romana de oficioasa, atunci municipiulu, respective oficialii municipiului au a respect6 limb'a oficioasa a ac6stei'a! De unde se intielege, ca amploiatii politici, c6 celi ce au de a face cu corporatiuni de diverse nationalitati, aru fi datori a sc6i limb'a acelei corporatiuni, si chiaru, candu municipale in sasime c6 si in t6ta Transilvania suntu impopulate cu majoritate romana cu pucina exceptiune, ar' fi ecutabile c6 ori care amploiatu se scie limb'a romana . . .

Deca prea onoratulu oficiolatu prin scris6rea desu amentita aduce si aceea impregiurare inainte, ca adeca eu in anulu trecutulu totu unu asemenea blanchetu in testu germanu l'am pregatitu fora alu respinge, — nu urm6za ca, d6ca una data am amblatu pre strade, se cautu unu esplicatoriu, a-si fi obligatu a caut6 totu de un'a — de cate ori mi tramete prea onoratulu oficiolatu scaunale scrisori in alte limbe ce nu-su ale mele — atari talmacitori; apoi prea onoratulu oficiolatu scaunale scie, ca preutii romani nu suntu in pusetiune de a platf translatori, ma abia subsistamu si insine, ca-ci de esemplu, desi subscrisulu p6rta procesu de vr'6 cativa ani pentru castigarea portiunei canonice, si carea am dreptu a o castig6 — intre alte — pre basea § 23 alu Art. 53 din a. 1868, si desi In-naltulu ministeriu regescu ung. de culte si instruc-

tiune publica a decisu a mi se dá atare portiune canonica, si a scrisu de vr'o cateva ori prea onoratului oficiolatu scaunale, cá acest'a prea onoratu se miulocésca acest'a, si chiaru mai apriatu prin emi-sulu Inaltului ministeriu reg. ung. din 8 Iuliu 1871, Nr. 15136 se urgésca acést'a, totu-si prea onoratulu oficiolatu pana adi nu a dusu in depl-nire aceste despusetiuni legitime. —

Asia cu totu respectulu accludendu aci sub / de nou blanchetulu respectivu dimpreuna cu comitiv'a Nr. 2628, ce nece unu germanu nu o póte cetí bene; asemenea accludu aci si alta scrisóre oficiósa Nr. 2537 din 16 Oct. a. c. ce nece aducatoriulu ei, sierbitoriulu germanu alu oficiolatului, rogatu nu o potú cetí si intielege, din cauza, ca nu numai e scrisa nelegibile, ci e si litografata fórté reu, — asia de nou rogu pre prea onoratulu oficiolatu scaunale, cá atatu acést'a, catu mai retosulu respectivulu blanchetu se mi se traméta in traducere romana, ce déca nu se afla gat'a de una cam data, prea onoratulu oficiolatu recunosca-se datoriu alu traduce in limb'a romana fienduca si póte face acést'a, ca-ci prelanga totu respectulu dechiaru cu tóta francheti'a, ca pana atunci subserisulu nu póte pregatí acele mandate pre basea celoru aduse aci si in script'a-mi oficiósa din 15 Octobre a. c. Nr. 31.

Altu cum cu totu respectulu oficiósu.

Rupe (Cohalmu) 25 Oct. 1872.

Oficiulu parochiale gr. car.

Ioane Popescam. p.
parocu.

De aci se vede déra, ca paroculu Popescu si-a luatu una positiune tare respingundu cu tóta barbati'a romanésca a don'a óra blanchetulu din cesti-une tiparitu numai in limb'a maghiara si germana pre cum si comitiv'a-i ilegibila etc. si nu va concede de locu a se seduce prin neci una mistificare, si chiaru pentru aceea asteptamu cu nerebdare se vedemu ce va mai face respectivulu oficiolatu acum'a dupa acést'a dechiaratiune franca a parocului? Eu credu ca nemicu alt'a decatu ca, oficiolatulu seau va face aratare la ministeriu, ori in casulu celu mai bunu va traduce unu blanchetu in limb'a romana si lu-va distribuí respectivului preutu! —

Dupa tóte acestea se ne intrebamu: óre numai paroculu Rupei a primitu si primisce scrisori oficióse in limb'a maghiara si germana, de numai singuru din atatea milie preuti a pasitu pre aren'a luptei? Ast'a nu póte fi, decatu ca ómenii nostri s'au dedatu asia: „laseme se te lasu“ si din óre care indiferentismu, se nu dicemu si temere de regimu, ori chiaru si de superioritate besericesci — cari ar' trebui se ne apere in contra calcarii legi —, mai bene se tereescu si asculta de totu szol-gabira-lu si candu acest'a calca leg'a! Ér' déca unii nu facu nemicu din nepricepere, atunci protopopulu respectivu provóce-ii pre acesti'a si elu in numele tuturor'a respinga cumulativ atari scripte ne romanesci neci bataru a trei'a parte! — Hei! nu asia se apera natiunea si limb'a! Prin reactiune se castiga derepturile si cu curagiu se tienu!

Audaces fortuna juvat, timidosque repellit!!!

—e.— totu acél'a.

Sasu Reginu 20 Oct. 1872.

Onorate Domnule Redactoru!

Speru a nu fi de prisosu, candu iau pen'a in mana spre a ve impartasí unele date din viati'a nóstra economica si sociale din tienutulu Reginului, —pre care ve rogu ale public'a in pré dilectulu Dvóstre diariu.

In 14 ale lunei curente s'a intemplat si aici in Reginu culesulu vinielor — care de si este unulu dintra ramii de agricultura principali, — totusiu la noi romanii in genere se pune fórté micu pondu pre dinsulu, ér' in unele parti chiaru nece decatu. — Romanulu nu pune atata diligintia in cultivarea vinielor precatu receru inpregiurarile tem-

pulni presente, in care asemenea ar' trebui se in-naintedia si agricultur'a, acestu factoru principalu alu vietiei omenesci — dela a carui cultivare de-pende si inaintarea nóstra nationale morale si spi-rituale. — La acestu culesu de vii, care precum aici asia si in alte parti ale Transilvaniei nu a fostu nece de miulocu — am avutu onore a partici-p'a si eu cá óspe la D. I. P. Maieru — care desi nu s'a bucuratu de unu culesu splenditu ame-suratu osteneleloru puse — dér' totusi acestu bravu barbatu asia acum cá si de altadata a datu oca-si-une la o intalnire amicabile a familielor din Re-ginu pe cari leau primitu cu mare caldura, la unu prandiu alesu — insocitu de diletanti, si urmatu de saltele cele mai nationale — Dintre toaste amen-tescu unulu mai insemnatu, prin care D. Maieru a provocatu pre damele romane de facia la inbra-ciosiarea apelului damelor din Dev'a, care a fostu primitu cu caldura de cele presente, si eu speru, ca aceste dame romane, tóte cu stare materiale in-semnata, nu voru fi indiferente facia de acestu scopu santu nationalu, si voru dovedi si acum pre-cum cu alte oca-siuni zelulu si iubirea loru ardia-tória facia de ori ce intreprinderi nationale filantropice. *)

— La despartire intre stringeri de mani, of-tandu in pietatea animei pentru perderea eroului nemuritoriu Avramu Iancu, ne am resolutu a tiené unu parastasu solemn in devotamentulu catra martirulu nationale imortale! —

unu calatoriu.

Tractulu Reginului 16/9 1872.

De una septemana petrecu in nescari afaceri economice in diferitele comune apartinente de Trac-tulu Reginului. —

In totu loculu am aflatu inteligintia, si pe fruntasii locuitoriloru de prin comune quasi debala-sati, si intristati! —

Caus'a acestoru confusiuni e faimosulu procesu purtatu din partea actoriloru cu atata energia, di-ligintia, si activitate in contra protopopului tractu-alu, de unu tempu celu pucinu de vre 3 ani, — ca-ce aceea o sciu insusi, ca inca in earn'a anului 1863/4 a fostu una faimósa comisiune investigátoria statatória din 2 Domni canonici si unu actu-antu, — pe de o parte, — eara pe de alta parte e nepesarea acelu foru competente, care de atata tempu a lasatu actulu prin unu intervalu de mai multi ani nereferatu si decisu, — si ce e mai multu dupa o ferbere asia indelungata, s'a publi-catu unu pastetu, cu care atatu partile litigante, — catu si maiortatea din acestu tractu nu suntu multiamiti, — déca ii intrebí, de ce,? nu sciu seti respunda, ca-ce sentintia afara de partile litigante altii nu o cunoscú; — precum nusu cunoscute nici faptele, respective abuserile ascrise, — pentru care intru adeveru inculpatulu protopopu e suspendatu pe unu tempu . . . . (eu credu nedeterminatu, — ca-ce unii vorbescu de 3 luni, — altii de unu anu, — altii de 2 ani, — ba plane altii voiescu a dice, ca e suspendatu pe viatia!)

Destulu ca inculpatulu protopopu Michaelé Cri-sianu e suspendatu dela officiu si beneficiu, — pe care officiu lu implinesce cu cea mai rara diligin-

*) Unchiu nu va implini mesur'a faptelor, si a benefaceriloru nationali — de cari totu adauge la cumululu meriteloru sale — pana candu nu ne va provedé cu una reuniune agronomica economica cá sectiune la asociatiunea romana catu de latita, si cu o scóla agronomica romana pe mosi'a sa, lu-andu in societate pe toti mosierii avuti nationali de pe acolo, cá impulsu la latirea agriculturii si a economiei de campu intre poporulu romanu, celu orfanu cu totul in Austro-ungaria, ma ignoratu intru celu mai tristu intielesu alu cuventulu de catra regimu si statu in tóte cele mai vitali inte-resse culturali in limb'a sa, fora de care ei e im-possibile orce inaintare in cultura. Se nu mai ama-namu dé' a ne insoci cu totii intr'o reuniune filan-tropica nationale celu pucinu de cruciariu, cá se nu lasamu peritiunii viati'a culturale a unui poporu, atatu de indiestratu cu tóte calitatile naturali, fora alu cuprinde in sinulu ingrigirei nóstre faptice, ca numai atata vomu inainta, catu ne vomu incorda prin propriiele nóstre poteri! Asteptamu toema si dela unchiulu si giuru rasunetu la apelulu din nr. Ga-zetei 80. —

tia, energia, si dorire de a placé celoru mai mari pre multu faimosulu Domnu Ioane Hoszu preotu in Milasiulu mare, si protopopu fara de tractu, — dicu ambla, — cerceteada, — investigeada, scurma, sufóca, dirige, decide, si impaca, numai cá se póta satisfice tuturoru pretensiuniloru si in specie scum-pe-i sale Dne, — care de multu ofteadie dupa tronulu tractului Reginulu sasescu. — Firesce, ca multu stimatulu Domnu substitutu tóte aceste trape-dari le implinesce cu oresi-care buna vointia, sperare, si diurne rentabile, — aceea inse n' e adeveratu ca Dsa aru calcula diurnele din Milasiu, — ci in-tru adeveru le calculeadie numai din Reginu, inse le calculeadie cá amplotatii de statu bani de posta dupa mile pentru 3 honvedi (ca-ce este de anotatu, ca Dsa ambla pretotindenea cu honvedi) si diurne competente unui Reverendissimu! — Implese numai pung'a — apoi véda beat'a cassa a besericeei ce va face! — In alte tracte bietulu protopopu ambla cu desagii, — si manca, — diurne? 1 fl., cu care de abia -si carpesce coturnele! —! Con-gresule! si organizare besericeasca! candu va veni uniformitatea, si impera-ti'a ta!!! —

Eu provocatu de mai multi mi iau indresneala a provocá pe una din ambe partidele litigante, cá se bine voesca in interesulu adeverului si a acelor personalitati, cari intru adeveru se interesadie de aceasta cauza a publica sentintia din cuventu in cuventu in copia vidimata, — cá cu totii se scimu si cunoscemu crimile ce le au comisu inculpatulu protopopu de e suspensu dupa unii pe viatie, — séu deca intru adeveru inculpatulu s'a facutu vino-vatu cu astufeliu de crime, de ce nu e departatu, si inlocuitu! —

Dloru! déca nu vati genatu a comite astufeliu de facte, roguve nu ve genati a ve si publica sen-tintia, — ca-ce póte se fia si alti protopopi, cari au comisu, — si comitu asemenea crime si abuseri, — si cari cetinduve sentintia, aflanduve vinovati in cunostintia, se se abtiena dela comiterea ulter-ióreloru facte! — Unu economu G. V.

Blasiu 22/10 1872.

Societatea de lectura a teologiloru din semina-riulu archidiecesanu gr. catolicu centrale din Blasiu se constitui pre anulu scolasticu 1872/3 in 5 Oct. st. n. a. c. alegundusi de presiedinte pre tenerulu din anulu alu IV Iosivu Vasilco, de notariu alu corespondentiloru pre Dionisiu Velicea din an. IV, de cassariu pre Iosifu Barbu din an. III, de bibli-otecariu pre Theodoru Popu din an. II si de no-tariu alu siedintieloru pre Petru Bucuru din an. I.

Societatea dispone de una biblioteca custatória din 275 opuri in 353 volumini, scrieri din diversa ramure ale literaturii precum; religióse si morali, istorice referitória la natiunea nóstra, care in unu timpu mai bene de patru seclii a trecut prin ata-tea fase si suferintie si despotismu, — opere tea-trali si poesie de ale celoru mai celebri poeti ai natiunei, cari desvelescu nedreptatea, si combatu vitiulu si foradelegea, — romane si novele istorice nationali, — igienice, pedagogice, filologice, poli-tice, legislative si agronomice, intre cari preponde-réza cele religióse-morali si istorice nationali, fi-enduca preutul prelunga aceea, ca este represen-tantele lui Christosu si mediulocitoriu intre Domne-dieu si omu, trebue totu odata se fia si pastoriulu adeveratu alu natiunei sale, carei'a are de a-si mul-tiimi nascerea si esistentia, si cu a carei'a renume si bravura din seclii i place a se mendri.

Cas'a societatei o forméza contributiunile de 1 fl. v. a. pre anu a unui fia-carui alumnu semi-nariale, precum si ofertele acelor marinosi, cari voliescu inaintarea societatei si se bucura de pro-gresulu nostru in cultura si scientia. —

Aici cu totu respectulu si profunda reverintia cutediamu a amentí pre generosulu nostru parente, Excelentia S'a Dlu metropolitu Dr. Ioane Van-acea, care in anulu precedente doná societatei nó-stre 50 fl. v. a. cu oca-siunea unei gratulatiuni la diu'a numelui din partea alumniloru seminariali, unu documentu viu despre zelulu de a vedé pre fi-liei sei sufletesci inaltati la acelu gradu alu cultu-rei, catu se póta corespunde prea deplenu inaltei loru chiamari de pastori ai turmei lui Christosu. —

Societatea dispune acuma de una suma 200 fl. v. a. din cari una suma considerabile e destinata pentru inmultirea bibliotecei prin carti alese si co-respondiátorie scopului societatei. —

Afacerile interne si externe ale societatei se voru pertractá in siedintiele lunarie ce se tienu dupa prim'a di a fiecarei lune, — ér' pentru cultivarea mentei si a anemei pentru desceptarea sentiemen-

Red.

teloru nationali, si pentru progresu in retoric'a sa-
cra s'a decisu a se tiené siedintie asia numite sie-
dintie extraordinarie, — in fia-care septa-
mana unadata, la cari este obligatu a luá parte
activa fia-care membru, parte prin declamatiuni din
diverse materie scientifice, parte prin disertatiuni
mai alesu de cuprensu religiosu-moralu. —

Insifu S. Vasilescu
presiedinte.

Dionisiu Velicea
not. corespond. —

Reflexiune.

Unu nu sciu cine, avendu chefu, se scria
in Gazeta (nr. 79) de „Unire, Neunire, gr. catol-
icismu, gr. orientalismu etc.” — intre altele, de-
nuntia publicului romanescu simpla-mente, ca in
Blasiu se invetia: jura si istori'a beserice-
sca etc. cea papistasiesca.

Eu, care am onóre, a propune aceste studii,
lu- potu asecurá pre acelu scriitoriu, se n'aiba nece
una grigia din partea acést'a, ca la noi se inve-
tia istori'a si dereptulu particularu alu
besericeii nóstre, si se pune mare pretiu pre
acestea obiecte. Me miru inse, ce nasu potu avé
unii ómeni, cari cu clevele de acestea, vréu se tul-
bure opiniunea publica.

Vino, bunulu mieu, in Blasiu, si te con-
vinge, procura-ti informatiuni sincere, ori intreba
de aceli teneri obositi de studia, pre carii dintre ei,
nu-ti pecatu, a-i numi, numai éca asia: scanda-
losi, inertii, mogici etc. — Afla, frate,
dela acelia, ca de securu, au mai multa scientia
din istori'a si dereptulu besericeii nóstre, ma si ome-
nia mai multa, de catu acel'a, carele in confus'a si
contradictoriu'a sa scriere „de unire si neunire“ nu
se rusinéza, grobian'a-mente, a acúsá pre veneratulu
cleru, fora probe, numai éca asia cu: supersti-
tiune, intunerecu, obscurantismu, ne-
pasare etc. In urma, un'a numai te rogu, cá
de alta data, se inveti ordulu juridicu, se cerci mai
antaiu, si apoi se judeci, se-ti acuiru informatiuni
mai bune, si apoi se esi in forulu celu mare alu
publicitatei!

Blasiu 27 Octobre 1872.

Dr. Ioane Ratiu
prof. de istori'a, si dereptulu beseri-
cescu, in seminariulu teologicu din
Blasiu.

Discursulu deputatului Demetriu Bonciu.

pronunsiatu in camer'a Ungariei la 10 Octobre
1872, cu ocasiunea desbaterii speciale a proiectulu
de adresa, si cu privire la emendamentulu deputati-
loru nationali romani.

Sinceru o marturisescu, ca mi-ar' fi mai placutu
a nu vorbi. (Illaritate.) Se pricepe, ca numai déca
emendamentulu se primesce. Eu m'am inscriu,
ca-ci amu fostu pregatitu, ca dora multi, séu mai
multi nu voru primi emendamentulu, prin urmare
am voitu se vorbescu intru aperiarea emendamentulu.
Dara, dupa ce neci unulu nu s'a pronunsiatu, ca
primesce séu bz emendamentulu, credu, ca am lu-
cratu correctu, sustienundu-mi cuventulu, pre candu
se va fi dechiaratu cine-va contra acceptarii emen-
damentulu.

De altumentrea n'am intentiunea, cu ocasiunea
desbaterii acestui emendamentu, respective a des-
baterii speciale a supr'a adresei, a desbata cestiunea
nationalitatiloru; dér' a ni aretá in adresa dis-
pusetiunea spre resolverea cestiunei de nationalitate,
séu, pentru cá se me pronunsiu si mai claru, a ni
aretá aplecarea d'a pune odata capetu ces-
tiunii nationalitatiloru, aflu de oportunu, necessariu
si si folositoriu.

Nu se pote negá, ca art. de lege 41, d'in
1848. nu indestulesce nationalitatile patriei, si, de
si nationalitatile o respecteza, cá lege obligatoria,
dera dupa ce n'a esoperatu indestulire comuna,
cestiunea de nationalitate esiste si va existe pana

atunci, pana nu va fi mai fericitu resolvita. Acést'a
o sciu toti, cari locuescu intre nationalitati, si sciu,
ca sunt multi; dér' am auditu degiá accentuandu-
se in mai multe programme, cum-ca nece nu existe
de nationalitate, ca legea de nationalitati neci nu
este neindestulitoria, ca neindestulirea acelu-a o
manifesta numai unii membri ai sengurateceloru
nationalitati si numai d'in interessu, cá pre numerii
acelu nationalitati se se innaltie ei. Acést'a mai
ca s'a facutu datina la cei ce urescu nationalitatile

Placa-ve a crede, ca acésta assertiune este fara
neci una basa; ca-ci déca cum-va unele nationali-
tati au estfelu de membri, despre cari nu fara basa
s'ar' pote dice acést'a, atunci credu, ca acést'a la
tota intemplantrea este esceptiune si d'in esceptiune
nu se pote face regula generala.

Contrariulu inse se pote documentá d'in istori'a
tempuriloru mai prossime.

Sunt siese anni de candu traimu in vietia con-
stitutionala; intrebn dera, unde este casu, ca unulu
séu altu membru de nationalitate s'ar' fi redicatu pe
umerii nationalitatiloru; eu celu pucinu nu sciu,
cá astfelu de norocu sé fi ajunsu pre cara-va. Inse
sciu, ca astfelu de individi de nationalitate, cari au
lucratu contra nationalitatii loru proprie, au fostu
remunerati si cu acestu pretiu au ajunsu la ranguri.

On. camera! Ertati-mi, cá acum, candu este
vorb'a despre neindestulirea nationalitatiloru, se vor-
bescu despre acea nationalitate, a carei sentimente
le cunoscu si a carei unu modestu membru sum
si eu, despre nationalitatea romana. Sum pre de
plinu convinsu, ca cetatieni romani ai acestei pa-
trie, nu iubescu mai pucinu acésta patria, nu do-
rescu mai pucinu innaltirea acestei patrie, de catu
civii magiari ai acestei tierre, si ei neci nu dorescu
altu-ce, de catu, eá recunoscundu-li-se esistenti'a
loru nationala, se pota trai in acésta patria la o-
lalta cu magiarii, si se si-pota desvoltá limb'a si
cultur'a loru; nime se nu é in nume de reu acésta
dorintia a romaniloru, cá-ci jace in natur'a drep-
tului de esistentia. De altumentrea acést'a uu pote
fi statulu spre stricatiune, ca-ci sum convinsua ca
celu ce nu si-iubescu nationalitatea sa, séu si-intorce
faci'a de la ea, si nu dorescu progressarea acelei-a
acelu-a nu iubese neci patri'a.

Indestulirea nationalitatiloru si in alta pri-
vintia va nasce virtuti saluarie, ca-ci déca na-
tionalitatile si-desvolta propri'a loru cultura, atunci
aceea nu se cultiva numai pentru ei, ci pentru pa-
tri'a intrega.

Acést'a este nisiuti'a nostra, nu inse inten-
tiunea d'a nisiu contra integritatii statulu si la
desmembrarea lui totala, precum suntemu sus-
picionati.

Noi romanii o scimu, ca numai in acésta pa-
tria potemu cautá si aflá fericirea nostra, scimu, ca
in acésta patria d'impreuna cu ungurii trebue ce
traimu si se morimu, scimu, ca celu ce attaca statulu
acestu-a si esistenti'a lui, attaca esistenti'a propriei
nostre nationalitati, scimu, ca in tempuri critice
suntemu chiamati a aperiá d'impreuna cu ungurii
patri'a, in vremuri pacinice d'impreuna cu ungurii
a lucrá la crearea de instutiuni pacinice. Atunci
inse, candu in aspiratiunile nostre nationale, im-
preunate cu patriotismu, neincetatu suntemu impe-
decati, candu in cestiunea esistentiei nostre nationale
trebue se luptamu contr'a puterii negatiunii, candu
educatiunea si cultivarea nostra nu se considera de
locu, cu tote ca onerele comune ale patriei si noi
le portamu, cá si cei-a-lalti cetatieni ai patriei,
pentru a caroru cultivare nationala statulu aduce
ori ce sacrificiu atunci nu luati romanimeii in nume
de reu, daca nu este indestulita; d'in care neinde-
stulire, desvoltandu-se amaritiunea, in tempuri critice
se sentu chiamati, inainte de tote se- si mantuiasca
propri'a loru esitentia nationala. Marturisescu ca
neci candu n'am sentitu mai mare nefricire pentru
patri'a mea, cá atunci, candu — de-si in tenere-
tiele mele — am vediutu cate nationalitati tote
luptandu si sangerandu in castre contrarie. Sen-
tiementu mai mare de dorere cá patriotu neci candu
n'am avutu, cá si caudu am auditu ca ceste seu

eele castre a reportatu victoria séu au sufferitu ba-
taia, ca-ci in ambele casuri am sentitu, ca nu o
parte- ci patri'a este batuta si ca d'in victoria nu
patri'a trage folosu, ci inimicii ei. Eu nu o do-
rescu, si credu, ca nici amicii mei de principie nu
o dorescu, cá acést'a se se mai intemple inca odata.
Ci dorimu, cá de aici incolo astfelu de lupte se nu
se mai pota insemna in istori'a venitoria a acestei
patrie. Dorindu acést'a numai asie ni-o potemu
intipui, daca, indestulindu-se nationalitatile, cultur'a
acelu-a se innainteza si facemu se incete in noi
necesitatea, a senti in noi chiamarea, cá in tempuri
critice, inainte de tote, se aperamu esistenti'a na-
tionalitatii nostre proprie; si in midiloculu astor-felu
de sentimente, cutezu a afirmá si a dice, ca aflu
de necesariu si oppotunu a ni aretá in adresa ap-
lecarea si promptitudinea nostra spre resolverea, séu
mai bine disu, spre intrecurmarea cestiunei de na-
tionalitate; e oportunu, on. camera, facia cu coron'a,
ca-ci sum convinsu, ca anim'a parintesca a Maest.
Sale bate de o potruva pentru indestulirea si fericirea
teturoru nationalitatiloru d'in acésta patria. Aflamu
de necesariu on. camera, pentru ca, vediendu na-
tionalitatile, cum-ca in adresa acésta directiune
este desemnata, ca e un'a d'intre directiunile si mi-
siunile venitoriului, cu liniscire si sperantia voru
privi la venitoriu.

Fiindu verb'a despre Ardélu, concediti-mi, cá
in pucine cuvinte se mi-dau si eu parerea in acésta
privintia. Ardélulu este impreunatu cu tierr'a un-
guresca prin legea de uniune astfelu, in catu am-
bele formeza una patria comuna, seu celu pucinu,
ar' trebui se formeze.

Corporalmente este impreunatu, adeca in urm'a
administratiunii, dar' nu este spiretualmente im-
preunatu. Eu d'in parte-mi asiu dori, cá aceste
duoe tierre se se impreune si in insufletire, si daca
se potu astfelu impreuná, atunci de securu voru fi
solide.

Si acést'a se pote ajunge, se fimu numai cu
incredere unulu catra altulu, se fimu toleranti, se
fimu ecuitabili facia de marea majoritate a locui-
torilpru acestei tierre, si sum securu, ca relatiunile
contrarie de asta-di se voru cumplaná si actual'a
anomalie ardeleni va incetá.

Concede-mi on. camera se mai reflectezu la
una imgregiurare, ce s'a pronunsiatu aici la des-
batarea adresei, si care nu o potu trece ca vederea.
Pre on. nostru condeputatu Ionu Gozman a disu
(Se audimu;) ca elu nu este omu bigotu alu na-
tionalitatii, si ca elu are una natiune gloriosa, adeca
poporulu intregu alu acestei patrie; bucurosu pri-
mescu si eu acestu punctu de manecare si si eu
dicu, ca si pentru miue este poporulu politicu acelu-
a, care este compassu d'in poporele acestei patrie,
si si eu dicu, ca natiunea magiara, diplomatie, este
si a mea.

Dare dicundu acést'a, nu potu primi calea si
modulu, care nu este nici a acelei natiuni intrege,
neci a partiloru ei senguratece, adeca nu pote fi
calea constitutionala; calea si modulu dlui Gozman,
candu a disu, ca pretensiunea lui este, cá tierr'a
se se ingrigesca de noi, cá de nesce serantoei
parasiti.

Eu, on. camera, nu sciu daca on. d. deputatu
a luat parte atunci si in tempulu acelu-a, candu
pretensiunile nationalitatiloru, in parte, s'au mul-
tiumitu, de-si afara de constitiune; dara sciu, ca
eu atunci n'am luat parte si am fostu convinsu,
ca numai pre cale constitutionala se pote securu
desbate acésta cestiune si vorbi despre ea; inse
sciu si áceea, ca pentru astfelu de serantoci uumai
vocea gratiei este ajutoriu si nu vocea dreptulu,
nu a constitiunii, care se pote asceptá in una
terra constitutionala. Recomendu amendamentulu
spre primire. (Applause in stang'a.) („Fed.“)

Cronica esterna.

Bucuresci, 9 Octombre 1872.

In diu'a de 5 Octombre, pe campia care se
intinde de la bariera Tergu Vestea, numita Susiani,

pe malul drept al Ialomitiei, a avut loc revista care termina concentrarea anului acestuia.

La orele 11, toate trupele erau formate intr'ua singura linia. Infanteria intréga pe divisiile si brigade, având batalioanele in colóna de companii. La flancul seu stang brigada de artileria in colóna de baterii pe regimente, apoi ambulantiile si in urma intréga divisia de cavalerie in colóna de escadróna pe regimente.

Maria Sa Domnitorul a sosit calare pe campul revistei la orele 11, insocind pe Maria Sa Dómna, care se afla in trasura impreuna cu D-na Paulina Kretiulescu si cu Domnisórele de onóre.

Domnitorul si Dómna, intempinati de majorul general, care a presintat Mariei Sele situatia trupelor, au trecut apoi inaintea frontului si au fost aclamati de trupe.

In urma, luand loc in facia centrului liniei, unde se afla asediati capitanul Dobriceanu si sergentul Efreim Radu, cari, cu ocaziunea prinderii banditului Cretu, au aréat curagiu, ast-fel in cat comisiunea chemata a apretiiu actul i a declarat demni de a purta medalia militara; asemenea se aflau aci 5 sergenti cari, implinind 12 ani de serviciu in acest grad, au drept la medalia.

Maria Sa Domnitorul a rostit cuvintele urmatóre:

„Sunt fericit ca pot recumpensa serviciul si meritul vostru printr'un semn romanesc, in facia acestui corp de armata.

Cred ca acésta va fi un indemn pentru camaradii vostri, cari vor sci a ve imita.“

Dupa aceste cuvinte, s'a pus de majorul general medaliile pe peptul oficiarului si sergentilor. In acest timp trupele presintau arma.

In urma, Maria Sa a primit defileul trupelor, dupa ce mai antaiu, pene la locul de defilare, a mers in persóna in capul armatei.

Dupa defilare, Maria Sa a exprimat capilor armatei intréga sa multumire pentru buna tinuta si aspectul voinicesc al ómenilor dupa marsurile si ostentelile celor din urma dile.

Séra, Inaltimea Sa a intrunit pe toti oficiarii corpului de armata la un ceaiu spre a se vedea in midlocul lor inaintea de a se respandi trupele in garnisónele lor.

Serbarea a avut loc in sala arsenalului, impodobita cu trofee de arme si luminata intr'un mod splendid.

La orele 8, toti oficiarii, in numer de peste 500, fiind intruniti, Inaltimile Lor au facut intrarea lor, incongiurati de casa princiará, si au fost intimpinati la intrare de ministrul de resbel, sefi divisiilor, prefectul judetului si de notabilii orasului cu societe lor.

Maria sa Domnitorul, dupa ce s'a intretinut cu cea mai mare parte a oficiarilor, a luat loc in centru salei si, incongiurat de toti oficiarii, a radicat toastul urmator:

„Tergu-Vestea acest vechiu scaum Domnesc, ne aduce aminte timpurile gloriósa in cari ostasii romani aveau fericirea de a apera cu sangele lor autonomia tieriei.

De atunci Romania a trecut prin diferite faze grele, pene cand a putut ajunge la momentul cel mai fericit: la unirea ambelor tieri.

Din acest moment, si armata a inceput a se organiza pe base mai largi, dezvoltanduse si progresand din an in an.

Insa spre a pregati ua armata pentru scopul la care este destinata, singurul midloc este acela al manevrelor.

Din acest punct de vedere, sunt fericit a vedé asta-di ua mare parte din armata represintata aci, si sunt mandru ca insumi m'am gasit in capul ei. Ast-fel m'am putut convinge de progresul simtitor ce s'a facut in acesti din urma ani, si multumesc la toti oficiarii cari au contribuit la acest rezultat.

Sper ca vom merge si de adi inaintea pe acésta cale a progresului, si nu me indoesc nici un moment ca in cas, cand armata ar fi chemata a apera drepturile tieriei, ea se va grupa cu incredere in giurul meu, si ca toti ostasii din toate unghiurile tierii vor alerga spre a implini cu inime de iubire acésta datoría sacra si frumoáa, si a reaminti atunci faptele gloriósa din seculii trecuti.

Radíc acum un toast in onórea armatei, cerend ca sa me intilnesc in fia-care an pe campul de

manevre, si ast-fel armata sa fie tot-d'a-una la inaltimea misiunii séle.“

Este imposibil a descrie impresiunea produsa de aceste cuvinte, urmate de aclamatiuni entusiaste si repetite,

Ministrul de resbel, luand cuventul in numele armatei intregi, a radicat un toast in sanetatea Marielor Lor, toast care a fost urmat de noui si viui aclamatiuni.

Serbarea s'a terminat printr'un foc de artificii esecutat de stabilimentul pyrotehnic.

Inaltimile Lor au parasit locul serbarii la orele 10, si, in momentul cand se urcau in trasura, corpul oficiarilor precum si populatiunea adunata atat in curtee arsenalului cat si pe piata Mitropoliei, printr'ua miscare spontanea, au salutat cu urarile cele mai viui pe Suveranul Lor. („Monit.“)

Vineri, la 6 Octobre, Mariele Lor au parasit orasul Tergu-Vestei, si la 5 ore dupa amédi, sosira in deplina sanetate la Sinaia.

Varietati.

— Michaile Pavelu, vicariulu Marmatiei, e denumitu episcopu diecesei Cherlane pe ruinele dreptului de alegere. „Reforma“ maghiara lu lauda, punendulu par. cu pe episc. Olteanu, ca ad. regimulu a lucratu cu tactu de ii alesu. Apoi dice, ca Pavelu a marturisitu pe facia, ca in privinti'a nationale se pórtá „cu caldúrsa alipire, fora inse se se fi retienutu vreuna data neci catu de pucinu a o spune, ca pelunga nationalitatea lui romana, e cu anima cu sufletu cu totu maghiaru“ si lu saluta cá pe archiereulu celu mai populariu. Noi nu ne bucuramu de acésta conduita, ca ni acru sufletulu de maghiaru cu sufletu cu totu; ca-ce ei ne totu sapa sub terenulu drepturilor; si candu ar' fi drepta acésta conduita i amu intórcé dosulu, se fia cu stea in frunte. In Transilvani'a nu va face multi pureci unu maghiaru cu anima si sufletu cu totu, numai episcopii emineminte nationali, cari -si punu sufletulu pentru oile sale romane, aparandule interesele si besericesci si nationali pe facia in fruntea turmii si cari cá unu Micu si Maioru suntu resoluti a suferi si martiriu pentru aperiarea intereselor nationali in contra nejustitiei pipaite si a despretiurii din partea magiarilor, potu conta la viitoriu. — Beseric'a are misiunea a suferi pentru dreptate!

R. d. Vicereктору la S. Barbara in Vien'a Dr. Gregoriu Silasi e denumitu profesorulu de limba romana la universitatea din Clusiu. Acésta e gaura in ceru, ca s'a denumitu nu unu maghiaronu, ci unu romanu probatu! —

— Oficialulu superioru de telegrafu de aici Petru Oprisiu este denumitu de secretariu administrativu la directiunea telegrafica din Canisi'a mare. Acesta denumire meritata avemu a o ascrie numai cualitatiloru eminente, si cá juristu, si diligintiei sale in oficiu. Dér' la ministeria si anume la celu de comerciu se póte afla unu romanu, de vei cauta cu lamp'a lui Diogene?! „Justitia est regnorum fundamentum“, ér' Palacky nestorulu scriptorulu cehn, intrunu opsioru numitu Radhorst, in care-si da judecat'a despre dualismu, dice cu S. Augustinu: „Remota justitia, quid sunt regna nisi magna latrocinia“. E justitia acésta, ca la ministeriulu de comerciu nu e sufletu de romanu si la alte oficej mai inalte cu anii nu se mai aude nece o promovare dintre romani?

— Bibliografia. Istori'a Transilvaniei si a tierelor din giuru pentru adulti si clasele gimnasiali superiori de Benjaminu Popu, profesorulu la gimnasiulu completu d'in Blasiu. Pretiulu 50 cr. Blasiu 1872, cu tipariulu seminariului Archidiecesanu, unu opu in 80 pagine bine adiestatu si cu diligintia compusu, nu unilaterale, ci in combinare cu toate evenimentele — daro romane de a ocupa principatele dela Dunare, ce paru ca voru a se decopia acumu. Éca de proba cum scrie timpulu si evenimentele de pe timpulu lui Ludovicu:

„Ludovicu I. M. fu unulu deintre domnitorii celi mai poterici, sub care regatulu Ungaria avú cea mai mare estensiune prein erediarea Poloniei dela Casimiru. Acestu rege teneru si plenu de vigore in o domnia asia lunga de 40 ani, dispunendu si de fortie insemnate, ar' fi fostu intr'adeveru in stare a-si meritá numele de mare, candu ar' fi avutu circumspectiunea, atitudinea si prevederea in potitica si actiunea sa, ce-o cereá acelu tempu. Neapolea inse si zelulu lui in propagand'a catolicismului in tempu neacomodatu sunt doua puncte negre in intieptiunea lui de statu si privirea chiara politica.

Pentru sugrumarea frate-so Andreiu la Anversa, in regatulu Neapolei, incurca regatulu in afaceri si resbele cu totulu straine de interesulu suu, ce derivaru numai poterile lui. Totu folosulu custá in poleirea nobililoru prein vederea culturai dein Italia, si in acea ca se multiumi sentiulu cavalerescu alu regelui de a-se poté numi domnu teritoriului dela stremtoarea Mesinei pana la marea de nordu. Posesiunea regatului Neapolei inse pre langa totu sacrificiulu, si constituirea preste elu a celui mai bunu comandante alu suu, alui Stefanu Lascu Vod. Trauniei, nu-o potu tiené.

Ludovicu pentru adausulu magulitoriu de Stanc'a crestinatatii, cumu se numia, erá paratu a face tote pentru baserec'a romana, si a nelinisti ori candu pre schismaticii dein regatu si giuru. Asia in 1366 petrecandu in Aradu lasa comitiloru dein Carasiu si Kewi, in Banatu, se prenda pre toti preutii de acolo cu mulieri si copili si in locu-le tramese preuti glagoliti dein Dalmatia. In Bulgaria tramese minoriti se propage relegiunea apusana. Totu cu de acestia supara si pre principii Romaniei. Pietatea regelui, numitu piissimus rex, merse pana acolo prein liberalitatea sa catra cleru, de pre finea domnirii lui, dupa Katona, 1/3 parte dein tota Ungaria trecuse in posesiunea lui, er' pre tierani puse nonele cá se scotia de pre eli veniturile scurtate.

Ocupatiunile principali alui Ludovicu erau a ingrigia si insuffá neincredere in vecini pre candu ar' fi trebuitu a-se osti cu eli in contra unui periclu comunu, a persecá schismaticii pre candu si pap'a i trageá atentiunea mai spre sudu, in contra Turciloru, cari in 1355 cuprinsesu Galipolea, in 1361. Adrianopolea si Demotica, si acumu amenintiau Serbia si Bulgaria. Chiaru acum erá tempulu de o aliantia a' principiloru crestini pana-ce Turcii inca nu aveáu petioru fortificatu in Europa, si pana-ce si Paleologii mai poteau resistá. Ludovicu in locu de a se pune in fruntea aliantiei impiedeca si pre celi alalti principi dela constituirea ei. Urmarele ce avu acesta politica si pentru Ungaria, lu judeca destulu de scurtu vedietoriu.

Trannia fu desu cercetata de acestu rege. In anulu suirei pre tronu 1342 veni se sugruma rescol'a Sasiloru, cari si acumu cá de alte dati remaseru cá prein minune nepedepsiti. Demu a luá, cu Trannia intrega se aflá in fierbere cá unu vulcanu, pentru ca nu se mai vindecáu multele ilegalitati de mai in-a-ante, si ace'a se fia fostu caus'a de Sasii se multiumiau, pentru cá rescol'a se nu devenia generale. La acest'a presupunere ne inderaptiescu si mesurile, ce luá regele mai tardiu facia cu tieranii.

Alesandru, domnulu tieriei romanesci dein drept'a Oltului, pre candu petrecea cu acesta ocaziune Ludovicu in Trannia, veni la dinsulu si legá amicitia de vecini. Ce'a ce dice Turotiu, fora documente, cá Alesandru i-ar' fi promis vasalitate, se refrange de relatiunile ulterioari intre acesti doi domnitori. (Va urmá.)

Cursurile

la bursa in 29 Oct. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 12	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8	„ 58 1/2 „
Augsburg	—	—	106	„ — „
Londonu	—	—	107	„ — „
Imprumutulu nationalu	—	—	65	„ 55 „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	69	„ 70 „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79	„ 25 „
„ „ temesiane	—	—	78	„ 50 „
„ „ transilvane	—	—	77	„ 40 „
„ „ croato-slav.	—	—	—	„ — „
Actionile bancei	—	—	949	„ — „
„ creditului	—	—	330	„ — „